

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Mikaela Nyman skriver om lerborsar, människoströmmar och global kris

Möller-Sibeliuss, Anna

Published in:
Vasabladet

Published: 29/08/2023

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Möller-Sibeliuss, A. (2023). Mikaela Nyman skriver om lerborsar, människoströmmar och global kris. *Vasabladet*.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202401122491>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Mikaela Nyman: För att ta sig ur en rivström måste man röra sig i sidled. Ellips förlag 2023.

Lerforsar, människoströmmar och global kris

Mikaela Nymans andra diktverk "För att ta sig ur en rivström måste man röra sig i sidled" har kommit till under åren av pandemi och nedstängning då inga strimmor av flygplan syns på himlen, då vaccinforskare ställs mot antivaxxare och då rugbymatcher blivit en farlig aktivitet, inte på grund av de tävlandes potentiella blesyrer utan på grund av smittriskan vid trängseln på läktaren.

Karantänens klaustrofobi besvärjs i Nymans text av en desto vidare utblick över världen. Hennes egen utgångspunkt finns på Nya Zeeland där hon är bosatt, eller Godzone – en förkortning av "God's Own Country", som landet kärleksfullt kallats av nyzeeländare själva.

Därifrån panorerer hon över kontinenter och länder, rör sig från nordpolens isbjörnar till sydpolens pingviner, från sin konverterande afrikanska väninna i judiska och queera New York-kretsar till Ukraina där bomberna faller över oskyldiga barn. Från kommunistpartiet Sendero Luminoso i Peru till ett raffinaderis oljeregner på Jungfruöarna. Från europeiska konstmuseer till Sverige och barndomsminnen av hur systemens "talfel" i form av åländska diftonger skulle åtgärdas för att svara mot språknormen.

Den verklighet som gestaltas i Nymans text ter sig som en öppnad Pandoras ask med klimatproblem, flyktingströmmar, krig, epidemier, högerextremism, havererade rymdfärder, genmanipulationer, fobier och verkliga faror, hotande vulkanutbrott och översvämningar. Diktboken startar i den "syndafloed" som drabbat Nya Zeeland, i ett sipprande Tolaga Bay med lerforsar, flodsprängda broar och människoströmmar, "så mycket löst".

Men det är också i vattnets tecken som boken avslutas, på en strand där tidvattnet kommer och går i en rytmicitet som ger diktjaget tillåtelse att tro. Redan tidigare i texten har jaget kunnat låta sig famnas av vattnet i en dubbel upplevelse av främlingskap och tillhörighet:

"allt skrämmande oceaniskt hör hemma här mer än jag // det algmurriga sjöborren saltet i ögat / här vill jag bygga bo"

Diktboken är komponerad som en strömmande svit av textsjok, åtskilda med tre punkter emellan, som en eftertanke eller ett andetag av tystnad. Alla snedstreck mellan ord och fraser bidrar till känslan av accentuerad althernings mellan flöde och paus.

En alfabetisk struktur av betydelsefragment på drift skapas genom återkommande frågor lite på måfå, i stil med: "Vad skulle du illustrera bokstaven P med? // Putin, svarar barnen". Och när barnet omvänt frågar diktjaget vad hon skulle illustrera bokstaven S med blir svaret "Sammelsurium".

I verkets egen karaktär av encyklopediskt sammelsurium och disparata intryck spelar fakta och kunskap en djupgående roll. Därför kan Nyman känna hur den kyrilliska skriften blöder över alla gränser i en sårig blandning som aldrig kan bli salig, se skönheten i coronaviruset sådant det framträder till följd av ljusets diffraktion kring små droppar och partiklar i luften eller uppleva det njutningsfulla sambandet mellan insekten och den egna kroppen:

"ståndarna böjer sig över humlans / brummande rygg / inkasserar en gnutta pollen // i min mun: honungskaramell av bistorlek / inom mig: hummandet"

Nymans diktsvit är en sorgsen och vacker, vittfamnande och innerlig dokumentation av vår tid, full av ett vuxet allvar och ansvar som luttrats av kollektiva och personliga erfarenheter. Det rikhaltiga innehållet öppnar sig alltmer efterhand man lär känna dess värld, och följer textens rörelse mellan processade intryck och vila.

Därför blir det också möjligt att dela diktjagets upplevelse när hon rullar ut yogamattan under ormbunksträdet och "blickar upp i bladverkets mandelbrothimmel" – ett slags tillfällig geometrisk ordning i världens kaos.

Anna Möller-Sibelius